

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Т. В. Мірошніченко

“28” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні фінанси»
(шифр і назва)

вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Чемчикаленко Р. А. – к.е.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “26” серпня 2024 року № 24

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис) Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(підпис) Ірина ШКОДІНА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис) Олена МИКОЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та консалтингу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. директора ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
«17» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародні фінанси»
(шифр і назва)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)
факультет ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“17” вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Чемчикаленко Р. А. – к.е.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

Протокол від “02” вересня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

(підпис)

Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні фінанси» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(підпис)

Ірина ШКОДІНА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “17” вересня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінансова безпека» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

першого (бакалаврського) рівня

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітньої програми

«Міжнародні фінанси»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета** викладання навчальної дисципліни «Фінансова безпека» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти навичок аналізу, оцінки, управління та забезпечення фінансово-економічної безпеки міжнародного бізнесу з можливістю практичного використання отриманих знань, умінь та навичок при розробці та прийнятті управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Фінансова безпека» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розуміти технології прийняття рішень в області міжнародних фінансів, використовувати набуті теоретичні знання для розробки ефективних стратегій та тактик поведінки суб'єктів господарювання в складному міжнародному фінансовому середовищі.

ФК 18. Здатність оцінювати ризику в міжнародній фінансовій діяльності та управляти

ними; використовувати сучасні механізми забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

ФК 20. Здатність використовувати базові знання й практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання міжнародного фінансового ринку.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
Контрольна робота 10 год	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН28. Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.

ПРН29. Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин.

ПРН30. Аналізувати сучасний стан фінансової системи України та шляхи її інтеграції в міжнародну фінансову систему.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки підприємства в міжнародному бізнесі

Визначення терміну «безпека». Роль і значення фінансово-економічної безпеки підприємства за сучасних кризових умов економіки України. Основні етапи еволюції поняття «економічна безпека». Основні етапи еволюції поняття «економічна безпека». Сутність міжнародної економічної безпеки та її інституційна система.

Тема 2. Стратегія й тактика забезпечення зовнішньоекономічної безпеки

Національні економічні інтереси, їх конфлікт на міжнародній арені. Види загроз економічній безпеці. Порогові значення економічної безпеки. Міжнародні економічні конфлікти.

Тема 3. Тіньова економіка та корупція: головні загрози міжнародної економічної безпеки

Сутність тіньової економіки. Причини виникнення тіньової економіки. Методи вимірювання обсягів тіньової економіки. Масштаб тіньової економіки. Наслідки тіньової економіки. Корупція та міжнародна економічна безпека. Теоретичні основи явища корупції. Масштаби корупції. Нормативні основи міжнародної боротьби з корупцією. Міжнародні методи боротьби з корупцією. Масштаби й причини виникнення тіньової економіки в Україні. Схеми легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним способом, у вітчизняній практиці. Вплив тіньової економічної діяльності на фінансову безпеку суб'єктів господарювання та способи детінізації економіки.

Тема 4. Організаційні та техніко-технологічні засади економічної безпеки бізнесу

Організаційні моделі підприємств та рівень їх безпеки. Бізнес-процеси як основа формування економічної безпеки підприємства. Техніко-технологічна складова економічної безпеки підприємства.

Тема 5. Ринкова та зовнішньоекономічна безпека бізнесу

Сутність та основні методи оцінювання ринкової безпеки бізнесу. Напрями і способи захисту ринкової позиції бізнесу. Тіньовий бізнес та недобросовісна конкуренція в контексті економічної безпеки бізнесу. Злиття і поглинання як чинники розвитку та загрози економічній безпеці підприємства. Способи захисту підприємств від рейдерства.

Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства

Поняття, структура та особливості інтелектуальної безпеки підприємства. Напрями та способи охорони інтелектуальної власності. Комерційна таємниця та забезпечення її охорони. Кадрова безпека підприємства: сутність, складові та методи оцінювання. Напрями та методи забезпечення кадрової безпеки підприємства.

Тема 7. Фінансова, інформаційна, політико-правова та екологічна безпека бізнесу

Поняття і роль фінансової безпеки в діяльності підприємства. Діагностика рівня фінансової безпеки підприємства. Оцінювання ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання. Напрями та методи забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Сутність і роль інформаційної безпеки в бізнесі. Методи та засоби захисту інформації на підприємстві. Бізнес-розвідка підприємства: сутність, завдання та технологія проведення. Політико-правова безпека бізнесу. Сутність, завдання та об'єкти силової безпеки. Організація режиму безпеки та охорони на підприємстві. Напрями, методи та засоби забезпечення фізичної безпеки персоналу підприємства. Екологічна безпека підприємства: поняття, оцінювання та забезпечення.

Тема 8. Вплив конфліктів на фінансову безпеку суб'єктів господарювання

Конфлікт як елемент фінансово-господарської діяльності підприємств. Види фінансових конфліктів в акціонерних відносинах. Вплив корпоративної культури на фінансову безпеку суб'єктів господарювання.

Тема 9. Діагностика фінансово-економічної безпеки бізнесу

Критерії та індикатори діагностики економічної безпеки суб'єктів господарювання. Інформаційне забезпечення діагностики економічної безпеки. Методичні підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 10. Рейдерство як конфліктна форма перерозподілу власності в Україні

Сутність та види рейдерства. Типовий сценарій рейдерської атаки на ділову одиницю. Схеми й технології рейдерських захоплень в Україні. Методи захисту від рейдерських атак

Тема 11. Державне регулювання фінансової безпеки суб'єктів господарювання в Україні

Правові методи державного регулювання фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Перспективи функціонування державних органів як суб'єктів формування фінансової безпеки підприємницьких структур в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства в міжнародному бізнесі	8	4	2			2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Стратегія й тактика забезпечення зовнішньоекономічної безпеки	4	2				2	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Тіньова економіка та корупція: головні загрози міжнародної економічної безпеки	6	2	2			2	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Організаційні та техніко-технологічні засади економічної безпеки бізнесу	4	2				2	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Ринкова та зовнішньоекономічна безпека бізнесу	6	2	2			2	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства	6	2	2			2	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Фінансова, інформаційна, політико-правова та екологічна безпека бізнесу	16	6	4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Вплив конфліктів на фінансову безпеку суб'єктів господарювання	6	2	2			2	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Діагностика економічної безпеки бізнесу	12	6	2			4	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Рейдерство як конфліктна форма перерозподілу власності в Україні	6	2				4	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Державне регулювання фінансової безпеки суб'єктів господарювання в Україні	6	2				4	-	-	-	-	-	-
Контрольна робота	10					10	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16	0	0	42	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Теоретичні основи економічної безпеки підприємства в міжнародному бізнесі	2	-
2.	Тіньова економіка та корупція: головні загрози міжнародної економічної безпеки	2	-
3.	Ринкова та зовнішньоекономічна безпека бізнесу	2	-
4.	Інтелектуальна та кадрова складові економічної безпеки підприємства	2	-
5.	Фінансова, інформаційна, політико-правова та екологічна безпека бізнесу	4	-
6.	Вплив конфліктів на фінансову безпеку суб'єктів господарювання	2	-
7.	Діагностика економічної безпеки бізнесу	2	-
	Разом	16	-

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 1	2	-
2.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до практичного заняття за темою 2	2	-
3.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 3	2	-
4.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 4	2	-
5.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до практичного заняття за темою 5	2	-
6.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 6	2	-
7.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 7	6	-
8.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до практичного заняття за темою 8	2	-
9.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 9	4	-
10.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 10	4	-
11.	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до практичного заняття за темою 11	4	-
12.	Підготовка до контрольної роботи	10	-
	Разом	42	-

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Фінансова безпека» є контрольна робота.

Мета контрольної роботи є формування у студентів системи знань з дисципліни «Фінансова безпека» полягає у формуванні у студентів комплексної системи знань щодо основних принципів, методів і інструментів забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Контрольна робота спрямована на розвиток у студентів здатності аналізувати фінансові ризики, оцінювати їх вплив на стабільність фінансової системи та приймати відповідні рішення для мінімізації загроз. Основним завданням є закріплення теоретичних знань та формування практичних навичок, необхідних для забезпечення ефективної фінансової безпеки в умовах постійно змінюваного економічного середовища.

У ході виконання запропонованих завдань передбачається відповідь на тестові питання (5 тестових питань закритого типу, які за умови правильної відповіді оцінюються в 5 балів) та виконання практичного завдання (розрахункової задачі чи міні бізнес-кейсу) відповідно до запропонованого варіанту контрольної роботи (максимальна оцінка 5 балів).

Тестування здійснюється на платформі Moodle - <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10033>, а відповідь на практичне завдання оформлюється у вигляді електронного файлу з розширенням «.doc» або «.pdf» або шляхом прикріплення фото рукописного варіанту (в форматі «.jpeg») в відповідний розділ на сторінці курсу в Moodle.

Детальні вимоги до змісту, критерії оцінювання та оформлення контрольної роботи наведені в НМКД дисципліни «Фінансова безпека».

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Фінансова безпека» використовуються три групи методів :

словесні – розповідь, пояснення, бесіда, лекція, дискусія, робота з книгою – при опануванні здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу, визначенні дискусійних питань, встановленні переваг та недоліків використання тих чи інших інформаційних систем і технологій;

наочні – демонстрація реальних інформаційних систем і технологій у фінансах, що можуть використовуватися здобувачами вищої освіти під час виконання ним фахових завдань в практичній діяльності, ілюстрація запропонованого матеріалу схемами, графіками, мультимедійними презентаціями – для візуалізації запропонованого теоретичного матеріалу;

практичні – розв’язання практичних задач та кейсів – для формування вмінь і навичок, логічного завершення ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу навчальної дисципліни.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Фінансова безпека»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
1	2	3	4
ПРН1.	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація, дискусія	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях; тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залік
ПРН2.	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація, дискусія	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях; тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залік
ПРН7.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залік

1	2	3	4
ПРН9.	Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН10.	Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН14.	Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН18.	Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН20.	Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН 22.	Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік

1	2	3	4
ПРН23.	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.	Розповідь, пояснення, лекція, робота з нормативно-правовими актами й довідковими матеріалами	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація
ПРН25.	Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання презентацій на практичних заняттях
ПРН28.	Знати особливості здійснення міжнародної фінансової, операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, знання методів оптимізації фінансової діяльності суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залік
ПРН29.	Уміти використовувати сучасні методи управління корпоративними фінансами для вирішення стратегічних завдань учасників міжнародних економічних відносин.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН30.	Аналізувати сучасний стан фінансової системи України та шляхи її інтеграції в міжнародну фінансову систему.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою статей, тез доповідей, есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу, публікацією чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Методами контролю з дисципліни «Фінансова безпека» є поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних

занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої та самостійно знайденої інформації;

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

виконання розрахунково-аналітичних завдань зі сфери майбутньої фахової діяльності з допомогою існуючих інформаційних систем та технологій;

обговорення наукових статей з тематики практичних (семінарських) занять;

перевірка виконання письмових завдань, винесених на самостійну роботу студента за темою;

письмовий контроль у вигляді тестів;

виконання контрольної роботи;

підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Залік	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	контрольна робота, передбачена навчальним планом			разом
5	5	5	5	5	5	5	4	5	3	3	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми

Для допуску до складання заліку здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 5 балів за різні види завдань (табл. 9.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Таблиця 9.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 5-10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	0-1
Робота над практичними завданнями	за логічну правильність дій та їх послідовність	1
	за відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді	1
	за вміння інтерпретувати отримані результати	0-2

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура заліку:

теоретичне питання – 20 балів (1 теоретичне питання x 20 балів)

тести – 10 балів (5 тестових завдань x 2,0 бали);
практичне завдання – 10 балів.

Критерії оцінювання теоретичного питання:

1. повнота розкриття питання (10 балів), в т.ч.:
глибина теоретичного аналізу (5 балів) – оцінюється, наскільки детально та ґрунтовно розкрито основні аспекти питання, охоплено ключові теорії та концепції.
відповідність відповіді поставленому питанню (5 балів) – відповідь має чітко відповідати питанню, бути структурованою та охоплювати всі важливі аспекти теми;
2. якість аргументації та прикладів (6 балів), в т.ч.:
аргументація (3 бали) – оцінюється логічність та обґрунтованість висновків, здатність студента робити правильні узагальнення та висновки;
прикладів (3 бали) – наявність відповідних прикладів, які ілюструють теоретичні положення з практики міжнародної економіки;
3. логіка викладу та структура відповіді (2 бали) – оцінюється логічна послідовність викладу матеріалу, правильне структурування відповіді;
4. мова та стиль (2 бали) – оцінюється рівень грамотності (відсутність орфографічних, пунктуаційних та граматичних помилок) та стиль викладу (чіткість, зрозумілість та науковість).

Критерії оцінювання практичного завдання:

1. За логічну правильність дій та їх послідовність – 3 бали.
2. За відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді – 2 бали.
3. За вміння інтерпретувати отримані результати – 5 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бабець І. Г. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації: монографія / І. Г. Бабець, І. М. Миценко. – Кропивницький : ЦНТУ, Поліграф-Сервіс, 2021. – 464 с.
2. Економічна безпека підприємства : [підручник] / [А. М. Дідик, О. Є. Кузьмін, В. Л. Ортинський, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, О. В. Ілляшенко та ін.] ; за заг. ред. А. М. Дідика. – Львів : НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. – 624 с.
3. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: Підручник / М. І. Крупка, Л. С. Яструбецька. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 320 с.
4. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 123 с.
5. Марченко О. М. Фінансова безпека держави : навч. Посібник / О. М. Марченко, Я. Я. Пушак, І. О. Рєвак. Львів, 2020. – 356 с.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми забезпечення економічної безпеки : монографія / за ред. Я. Я. Пушака та Я. С. Піцура. – Львів : Ліґа-Прес, 2017. – 368 с.

2. Алькема В. Г. Економічна безпека інноваційного підприємства: навчальний посібник / В. Г. Алькема, Н. М. Літвін. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2016. – 320 с.
3. Берлач А. І. Безпека бізнесу : навчальний посібник / А. І. Берлач. – Київ : Україна, 2017. – 280 с.
4. Буравльов Є. П. Глобалізація: проблеми безпеки / Рада національної безпеки і оборони України; Інститут проблем національної безпеки / Є. П. Буравльов. – К. : Ін-т проблем нац. безпеки, 2007. – 160 с.
5. Вівчар О. І. Безпека бізнесу : навчальний посібник / О. І. Вівчар. – Тернопіль: ФОП Шпак В.Б., 2019. – 277 с.
6. Глобальна та національна безпека : підручник / авторський колектив: В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук ; за загальною редакцією Г. П. Ситника. Київ : Національна академія державного управління при президенті України, 2016. – 784 с.
7. Григорук П. М. Методологічні засади моделювання системи забезпечення фінансово-економічної безпеки в умовах невизначеності і багатомірності ринкового середовища / П. М. Григорук, Н. А. Хрущ // Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2017. – Вип. 1. – С. 204–198.
8. Губарев О. О. Економічна безпека : конспект лекцій / О. О. Губарев. – Харків : ХНЕУ, 2015. – 59 с.
9. Економічна безпека бізнесу : навч. посіб. / [Г. О. Швиданенко, В. М. Кузьомко, Н. І. Норіцина та ін.] ; за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2011. – 511 с.
10. Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки: колективна монографія у 2т. Дніпропетровськ: «ФОП Дробязко С. І.», 2017. – Т.1. – 466 с.
11. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення: колективна монографія. / За заг.ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. – Тернопіль: Економічна думка, 2019. – 395 с.
12. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник / Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. – 180 с.
13. Коломієць О. В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації : монографія / О. В. Коломієць. – Київ : Київський міжнародний університет, 2013. – 427 с.
14. Кравчук Н.Я., Колісник О.Я., Мелих О.Ю. Фінансова безпека: Навчально-
15. методичний посібник. – Тернопіль: Вектор, 2010. – 277 с.
16. Методичні рекомендації для проведення практичних занять, самостійної роботи та виконання розрахункового завдання з навчальної дисципліни «Основи безпеки бізнесу» (для студентів денної і заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : В. В. Гриненко. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021 – 45 с.
17. Попович В. М. Проблеми розслідування економічних злочинів : навчальний посібник / В. М. Попович. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 352 с.
18. Птащенко Л. О. Стратегічне та інноваційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки : навчальний посібник / Л. О. Птащенко. – К. : ЦУЛ, 2018. – 320 с.
19. Савченко М. В. Інтегральний підхід щодо оцінки економічної безпеки експортоорієнтованих соціально-економічних систем / Савченко М. В., Шкуренко О. В. // Бізнес Інформ. – 2019. – № 1. – С. 199-207.
20. Соціально-економічна безпека: навчальний посібник / За заг.ред. Бережницька У. Б., Савко О. Я., авт.; Данилюк М. О., Бережницька У. Б. Івано-Франківськ: Симфонія, 2016. – 264 с.
21. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник. Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова ; [С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко та ін.]. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”. 2015. 332 с.
22. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим

доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

23. Про господарські товариства [Електронний ресурс] : Закон України № 1576-ХІІ від 19.09.1991 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

24. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 р. № 569-р // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-%D1%80#n7>.

25. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 27.06.1997 № 81 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>.

26. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення системного економічного аналізу фінансово-господарської діяльності по 16 здійсненню випереджувальних заходів запобігання банкрутству підприємств транспортно-дорожнього комплексу [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства транспорту України від 10.02.2003 № 92 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0092361-03>.

27. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] : Рішення Правління Укоопспілки від 28.07.2006 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0005626-06>.

28. Cabric M. Corporate Security Management. Challenges, Risks, and Strategies. 2015. URL: <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.5555/2843502>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. <http://intranz.eerc.kiev.ua> – Бібліотека Консорціума економічної освіти та досліджень.
2. <http://www.liga.kiev.ua> – Інформаційно-пошукова система законодавства України.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
4. <http://data.worldbank.org> – The World Bank. Data catalog // The World Bank
5. <http://www.doingbusiness.org> – Doing Business. Data and Rankings // The World Bank Group
6. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного комітету статистики
7. <http://sfs.gov.ua> – Офіційний портал Державної фіскальної служби України

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Фінансова безпека» режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10033>.